
Dokumentnamn: Grundskoleförvaltningens rutin för egenvård i skola och fritidshem

---

Beslutad av: Avdelningschef Utbildning	Gäller för: Rektorer som ansvarar för egenvård och för personal som samverkar eller utför egenvård i skolan och fritidshem	Diarienummer:	Datum och paragraf för beslutet: 2024-11-19
Dokumentsort: Rutin	Giltighetstid: 2022-10-06 - Tillsvidare	Senast reviderad: 2024-11-19	Dokumentansvarig: Verksamhetsutvecklare Skolutveckling

Bilagor:
221006 Handlingsplan tillämpning egenvård 2022

Grundskoleförvaltningens rutin för egenvård i skola och fritidshem

Bakgrund

I lagen om egenvård (2022:1250) definieras egenvård som en hälso- och sjukvårdsåtgärd som behandlande hälso- och sjukvårdspersonal, med legitimation eller särskilt förordnande, har bedömt att en patient kan utföra själv eller med hjälp av någon annan. Vilka hälso- och sjukvårdsåtgärder som kan utföras som egenvård är inte reglerat i lagen utan ska bedömas i varje enskilt fall.

Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland har därför i samverkan tagit fram en riktlinje för tillämpning av lagen. Riktlinjen ska tydliggöra huvudmännens ansvar att följa de lagar och bestämmelser som är av central betydelse för egenvård. Riktlinjen kompletteras av ett stöd för riskbedömning, en mall för egenvårdsbeslut samt en rutin som avser barn och unga med korttidsvistelse och korttidstillsyn enligt lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

Grundskoleförvaltningens arbete med egenvård och denna rutin utgår från nedan nämnda dokument.

Syftet med denna rutin

Syftet med denna rutin är att säkerställa omhändertagandet av elever med egenvård i grundskoleförvaltningen.

Till egenvård räknas den hälso- och sjukvård som patienten utför själv eller med hjälp av någon annan, som inte är hälso- och sjukvårdspersonal. Egenvård omfattas inte av hälso- och sjukvårdslagstiftningen.

Vem omfattas av rutinen

Denna rutin gäller tillsvdare för rektorer som ansvarar för egenvården och för personal som samverkar eller utför egenvården i skolan och fritidshem. Även elever med insatser enligt lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) omfattas av rutinen.

Med rektor avses även enhetschef i förekommande fall.

Koppling till andra styrande dokument

[Lag \(2022:1250\) om egenvård](#)

[Länsgemensam riktlinje för egenvård](#) (Vårdsamverkan i Västra Götaland)

[Länsgemensam rutin för hälso- och sjukvårdsåtgärd som är bedömd att kunna utföras som egenvård för barn och unga på korttidsvistelse LSS](#) (Vårdsamverkan i Västra Götaland)

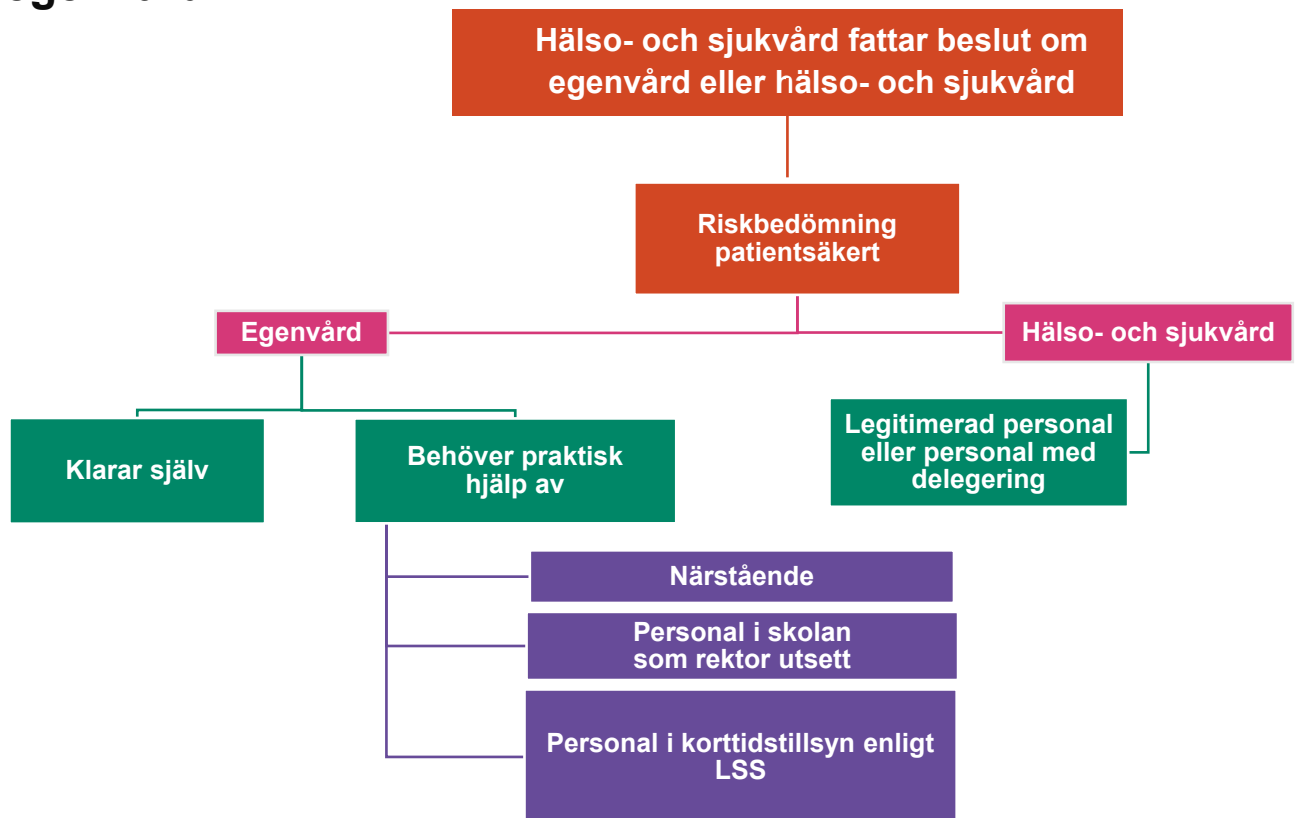
Stödjande dokument

[Handlingsplan för praktisk tillämpning av egenvård i skola och fritidshem](#)

[Dokumentation egenvårdsbeslut](#) (Vårdsamverkan i Västra Götaland)

[Nationell egenvårdsplan för skoldagen för elever med diabetes](#)

Flödesschema för bedömning och utförande av egenvård

Ansvarsfördelning

Vad är egenvård?

I lagen om egenvård (2022:1250) definieras egenvård som en hälso- och sjukvårdsåtgärd som behandlande hälso- och sjukvårdspersonal som har legitimation eller särskilt förordnande har bedömt att en patient kan utföra själv eller med hjälp av någon annan. Någon annan kan till exempel vara vårdnadshavare eller personal på skolan. Vem eller vilka som kan anses vara behandlande personal framgår inte av lagtexten. Det är i stället hälso- och sjukvårdspersonalen som får bedöma om han eller hon behandlar patienten.

Det är alltså behandlande legitimerad personal inom hälso- och sjukvård som ska göra bedömningen om en hälso- och sjukvårdsåtgärd kan utföras som egenvård, en egenvårdsbedömning. Vårdnadshavare kan inte göra den bedömningen.

En egenvårdsbedömning kan heller inte ges vidare. Vårdnadshavarna kan således inte lämna över ansvaret, att till exempel ge läkemedel, till personal i skolan utan att behandlande hälso- och sjukvårdspersonal har gjort en ny bedömning. För att en åtgärd ska ses som egenvård i skolan krävs att behandlande hälso- och sjukvårdspersonal (*oftast läkare*) har bedömt åtgärden i relation till att eleven vistas i skolan.

Egenvård är inte hälso- och sjukvård enligt hälso- och sjukvårdslagen (2017:30), HSL.

Hälso- och sjukvårdens ansvar

Det är alltså den behandlande hälso- och sjukvårdspersonalen som ansvarar för att göra en egenvårdsbedömning och skriva ett egenvårdsbeslut.

Egenvårdsbeslut är den legitimerade personens samlade bedömning om den hälso- och sjukvårdsåtgärd hen bedömt kan utföras genom egenvård. Den som gjort bedömningen ansvarar för att samråd och planering görs tillsammans med patienten, den verksamhetsansvarig och/eller de personer som ska utföra egenvården.

En patient kan ha behov av flera egenvårdsbeslut. Egenvårdsbedömningar kan därför behövas göras av olika behandlare utifrån vilken åtgärd som ska utföras och befintliga förutsättningar för utförande.

Egenvårdsbeslut kan se olika ut men ska omfatta de uppgifter som framgår av blankett ”[Dokumentation egenvårdsbeslut](#)”. En egenvårdsbedömning och beslut är, till skillnad från själva egenvården, hälso- och sjukvård enligt HSL.

Den behandlande legitimerade hälso- och sjukvårdspersonalen ansvarar för att en planering görs i samråd med patienten och den/de som ska hjälpa till att utföra egenvården.

Fram tills att egenvårdsbeslutet kan verkställas av skolan ansvarar hälso- och sjukvården för insatsen.

Rektors ansvar

I 6 kap. 2 § andra stycket föräldrabalken regleras vårdnadshavares tillsynsansvar. Genom praxis från domstolar och tillsynsmyndigheter har tillsynsansvaret utvidgats till att omfatta även skol- och fritidspersonal. Hela dagen då eleven är i skolan och på fritidshem har skolan alltså tillsynsansvar. Detta gäller även för unga i korttidstillsyn enligt LSS. Därför har skolan också ett ansvar att se till att eleverna får hjälp med sin egenvård, till exempel att ta sina läkemedel.

Rektor är ansvarig för att:

- varje elev får hjälp med den egenvård som hen behöver på ett tryggt och säkert sätt.
- säkerställa att den egenvård som utförs av skolans personal utgår från en egenvårdsbedömning gjord av behandlande hälso- och sjukvårdspersonal.
- rektor eller av rektor utsedd person kontakter vårdnadshavare och behandlande legitimerad personal inom hälso- och sjukvård för att starta en planering för skolans roll i egenvården - skolans handlingsplan. För elever med diabetes finns [en nationell egenvårdplan](#). Samtycke från vårdnadshavare krävs alltid vid kontakt med sjukvården.
- göra en riskbedömning av den aktuella insatsen för egenvård utifrån utökade eller ändrade arbetsuppgifter samt en riskbedömning för personalens risk för

ohälsa och olycksfall. De förändringar som rektor ska bedöma är sådana som inte utgör en del av det dagliga, löpande verksamheten.

- personal som ska utföra egenvården erbjuds relevant utbildningsinsats som rör den aktuella eleven. Detta ska ske i samråd med vårdnadshavare och behandlande legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal. Det innebär att rektor ska se till så att personalen som utför egenvården har fått möjlighet att ta del av undervisning och instruktioner från sjukvården och/eller av vårdnadshavare, för att kunna utföra egenvården. Om personalen inte har kunskapen behöver rektor ta kontakt med sjukvården så att de kan höja personalens kunskapsnivå.
- dokumentera i PMO genom att skapa ett elevärende om *Hälsa*, så det blir en översikt på alla elever med egenvård på skolan. Egenvårdsbedömningen från behandlande hälso- och sjukvårdspersonal skannas in i PMO. Skolans handlingsplan upprättas och skrivs på datorn och laddas upp i Vklass (med dubbel autentisering) Sparas i elevens filarkiv i Vklass. Där blir den synlig för mentor och vårdnadshavare. Döp filen till: egenvård namn och datum.
- säkerställa att ny personal får information och instruktioner för att ta hand om egenvården för eleven på ett tryggt och säkert sätt.
- utse en eller flera personer som utför egenvården om ordinarie personal är frånvarande. Rektor ska se till att de har fått möjlighet att ta del av undervisning och instruktioner från sjukvård och vårdnadshavare, för att kunna utföra egenvården.
- kontakta vårdnadshavare för att hantera egenvården vid de särskilda tillfällen då egenvården inte kan säkras på skolan, till exempel vid stor sjukfrånvaro
- rektor och personal är överens om upplägget för uppdraget att utföra egenvården. Uppdraget att utföra egenvård är inte tvingande för personalen att genomföra. Om rektor bedömer att personalen i skolan inte kan hjälpa eleven med egenvård på ett säkert sätt måste ansvarig behandlande hälso- och sjukvårdspersonal tillsammans med skolan och vårdnadshavarna komma överens om hur man ska lösa situationen. Det kan innebära att personalen erbjuds ytterligare undervisning/instruktioner för att kunna utföra egenvården. Det kan även innebära att åtgärden om egenvård prövas på nytt.
- besluta tillsammans med vårdnadshavare om förvaring av läkemedel.

Personalens ansvar

Under tiden eleven är i skolan har skolan ett tillsynsansvar det vill säga ett ansvar att se till att eleven får hjälp med sin egenvård, till exempel att ta sina läkemedel. Detta gäller både på skoltid och fritidshemstid.

Vidare är berörd personal ansvarig för att:

- hålla sig uppdaterad på vilken åtgärd som har bedömts som egenvård och vilken elev det gäller,
- delta på möte för planering av elevens egenvård,
- veta av vem hen ska få information och instruktioner om egenvården samt delta i undervisning om elevens egenvård,
- följa elevens handlingsplan för egenvård och veta vem hen ska kontakta i olika situationer.

Vårdnadshavares ansvar

Vårdnadshavare får underlaget av ansvarig legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal och överlämnar det till rektor.

Vårdnadshavare är ansvariga för att:

- se till att aktuella läkemedel/hjälpmedel finns på skolan, märka medicinen/hjälpmedel med elevens namn och personnummer, samt att utgångsdatum inte passerat,
- se till att egenvårdsbedömningen är aktuell och uppdateras i tid vid bedömning om fortsatt egenvård,
- informera rektorn om behandlande hälso- och sjukvårdspersonal förändrar egenvårdsbedömningen på något sätt,
- tillsammans med rektor besluta om förvaring av läkemedel.

Processen för egenvård

Rektor tar genom vårdnadshavare, emot egenvårdsbedömningen från den behandlande legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal, som oftast är elevens läkare.

- Rektor, eller av rektor utsedd person, fattar beslut om vem eller vilka i personalen som ska utföra egenvården.
- Rektor, eller av rektor utsedd person, kallar till ett möte där vårdnadshavare, elev och berörd personal deltar som ska utföra egenvården. Om det finns ett behov kan också elevens behandlande hälso- och sjukvårdspersonal vara med.
- På mötet informerar vårdnadshavare och elev berörd personal och rektor. De informerar om elevens behov och vilken hjälp eleven behöver med sin egenvård i skolan. Detta utifrån egenvårdsbedömningen.
- På mötet beslutas var ansvarig personal ska förvara eventuella läkemedel om egenvården gäller läkemedel och hantering och signeringslista.
- Rektor informerar om vårdnadshavares ansvar att kontrollera att eventuella läkemedel inte har passerat bäst före datum och att märka läkemedel med elevens namn och personnummer. Skolans handlingsplan för eleven förvaras tillsammans med läkemedel, samt i Vklass. (med dubbel autentisering)
- Rektor ser till att personalen har rätt förutsättningar att utföra egenvården.

- Dokumentation i PMO görs genom att skapa ett elevärende om *Hälsa*, så det blir en översikt på alla elever med egenvård på skolan. Egenvårdsbedömningen skannas in i PMO. Skolans handlingsplan upprättas- skrivs på datorn och laddas upp i Vklass. (med dubbel autentisering) Sparas i elevens filarkiv i Vklass. Där blir den synlig för mentor och vårdnadshavare. Döp filen till: egenvård namn och datum. Det är rektor som är ansvarig för hur den inre organisationen ska organiseras.
- Se till att alla dokument som är relevanta för elevens egenvård är aktuella och uppdaterade.

För mer information

Källor

[Skolverket.se/regler-och-ansvar/ansvar-i-skolfragor/egenvard-i-skolan](https://skolverket.se/regler-och-ansvar/ansvar-i-skolfragor/egenvard-i-skolan)

[Socialstyrelsen.se/risker-och-varnskador/riskomraden/egenvard/](https://socialstyrelsen.se/risker-och-varnskador/riskomraden/egenvard/)